

Forduljunk a gyermek felé!

Ennek a lapszámnak a borítójára olyan kérdés került, amelyet inkább vágyak és remények kifejezéseként fogalmaztunk meg, de azért – tényleg! – tegye fel a maga számára is a Kedves Olvasó, és gondoljon bele: **van/lesz fordulat a gyermekkultúrában?**

Mert hiszen ma már senki előtt nem kétséges, hogy a gyermekeink számára kialakult „kulturális esélyek és viszonyok Magyarországon” elkeserítően reménytelenek és távlat nélküliek. Nálunk is, körülöttünk is, szerte a nagyvilágban mindenféle fordulatokat emlegetnek a

„A mamám” (fóti óvodások rajzaiból)

kultúrában, természetes tehát a kérdéssel: ...és a gyermekkultúrában? Ott várható/van/kell/lesz fordulat?

Egyetlen választ sugalmaznék, Kedves Olvasó, józanul, kicsit szomorkásan, ki-

csit kétkedve, ahogyan az utolsónak szánt gesztusait és reményeit próbálja latolgatni és formálni az ember. Ez a válasz nagyon röviden, nagyon egyszerűen és mindenkire érvényesen így hangzik: **fordulj a gyermek felé!** Különbéféle determináltságú magánemberként egymágában senki nem adhat választ a kérdésre, hogy lesz-e fordulat az elképesztően elhanyagolt magyar gyermekkultúrában – és főként: egymágában nem is idézhet elő fordulatot senki, bármennyire igényelné, követelné is azt. De minden egyes ember, aki fontosnak érzi a gyermekeink sorsát, kultúráját, hangsúlyosan mondhatja magában/magának: fordulj a gyermek felé. Erre egyedül is képes bárki, és nyugtázhatja: ha akár egyetlen ember fordul érdeklődve, értően, távlatos változtatás igényével a gyermekkultúra felé, akkor már ezzel az ő egyedi fordulatával is elkezdődött A FORDULAT. Hiszen aki képes kimondani és megtenni, hogy a gyermek felé fordulok, az a többes szám használatára is alkalmasságot nyerhet, és mondhatja: **forduljunk a gyermekek felé!**

Érző-gondolkodó ember számára, akit a holnap kultúrájának minősége foglalkoztat, nos bármelyik szülő, gyermekkel foglalkozó szakember számára nyilvánvaló, hogy a jövő kultúrája a mai gyermekkultúra nélkül egészen egyszerűen elképzelhetetlen. És fordítva: a mai kultúrának pedig – kereteket és távlatokat nyújtva – megalapozni, segíteni, integrálni kell a gyermekkultúrát.

Pár évtizeddel ezelőtt C. P. Snow híressé vált esszéjében kettéhasította a kultúrát természettudományosra és humánra. Aztán néhány évvel később ő maga már három kultúráról beszélt, azóta pedig a kultúráhasítás láncreakció (robbanás!) szerűen folyik. Mindig azt kérdeztem: de a gyermekkultúráról felelősen ki gondolkodik? Ha **a gyermekek felé fordulunk**, és meglátjuk a hasogatott-robbantgatott „felnőtt” kultúra előtt tétován álló, felnőttideológiáktól, múltó rögeszméktől örökre megzavart, magára hagyott nemzedékek sorát, akkor valóban el kell gondolkodnunk a gyermekkultúra helyzetéről!

És mostanság igencsak „fordulatos” világtörténelmi pillanatot élünk. A könyvnyomtatás, a „papírgalaxis” keletkezésének szintén világtörténelmi pillanatának egyik legnagyobb formátumú „nyertese”, Rotterdami Erasmus így sóhajtott: „mennyi igazságtalanságnak van kitéve a gyermekkor”... A jövőbe (is) látott a balgaságot „dicsérve gúnyoló” tudós.

A kultúráról értekezők, és a digitális világ végtelen lehetőségei előtt szédülők ma már – végre – a (hiányolt, áhított, bírált stb.) tartalmak felé fordulnak. Lapunknak ebben a számában mi a gyermekkultúra

felé fordultunk, szerzőink látteleket kínálnak, megoldásokat javasolnak, gondolatokat vetnek fel, és együtt „emeljük magasra” a kérdést: fordulat a gyermekkultúrában? (Sz. I.)